

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de leden van de vaste commissie Economische Zaken & Klimaat
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

DATUM 5 MAART 2020
KENMERK 2020/JN/NK/010
ONDERWERP Algemeen overleg Digitalisering

Geachte leden van de vaste commissie Economische Zaken & Klimaat,

Digitalisering is niet alleen cruciaal voor werkgelegenheid, toekomstige economische groei en een duurzame industrie. Ook draagt digitalisering bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Nederland heeft een sterke uitgangspositie maar moet blijven innoveren. Publiek - private samenwerking is daarin de sleutel tot succes. FME, de vertegenwoordiger voor de Nederlandse technologische industrie, geeft voor het AO digitalisering van 11 maart de volgende punten mee over cybersecurity, dataplatformen en de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS).

Versterk het Digital Trust Center Programma

Het dreigingsbeeld en de technologische ontwikkelingen vragen om een versnelling en intensivering van de aanpak van cybersecurity. Recente ontwikkelingen bij de Universiteit Maastricht, het Medisch Centrum Leeuwarden en Citrix laten zien dat een effectieve aanpak van cybersecurity te vaak ontbreekt. FME steunt het Digital Trust Center (DTC) Programma om bedrijven binnen de niet-vitale sectoren daarbij te helpen. Voor de cybersecurity centra, aangesloten aan het DTC programma, is in 2018, 2019 en 2020 een subsidie beschikbaar gesteld.¹ Het is onduidelijk of de subsidie wordt verlengd na 2020 nu de staatssecretaris van EZK heeft aangekondigd dat het DTC een vast organisatieonderdeel van het ministerie EZK wordt. Deze cybersecurity centra zijn bezig met hun bekendheid bij de doelgroep, het netwerk en het cyberbewustzijn in de regio. Dit waren belangrijke activiteiten om te starten, maar er moet nu ruimte komen voor concrete cyberactiviteiten. Zo moeten het DTC en Information Sharing & Analytics Center (ISAC) cyberdreigingen gaan delen met de (maak)industrie, zodat zij zich beter kunnen beschermen. Want hoewel vitale processen (bijv. drinkwatervoorziening) en de industrie gebruik maken van dezelfde *Industrial Automated Control Systems* (IACS), wordt informatie over ransomware bij IACS nu alleen gedeeld met de vitale sector en niet met de industrie. FME steunt daarmee de aanbeveling uit het KWINK-rapport² dat er voorwaarden worden gecreëerd waaronder relevante dreigingsinformatie wordt gedeeld met niet-vitale bedrijven. Daarnaast moet de industrie zich kunnen aansluiten bij het Nationaal Detectie Netwerk en moeten de cybersecurity centra zich meer focussen op het opleiden van mensen in het mkb qua cyberkennis en vaardigheden.

FME vraagt de Tweede Kamer er bij de staatssecretaris op aan te dringen om de subsidie voor het DTC programma te verlengen na 2020. Zo worden de cybersecurity centra een centraal loket voor het mkb, delen ze meer informatie als ISAC en organiseren ze meer cybersecurity activiteiten zoals trainingen, oefeningen en bijeenkomsten.

¹ <https://www.bedrijvenbeleidinbeeld.nl/beleidsinstrumenten/digital-trust-center-dtc>

² KWINK-groep: *Evaluatie programma Digital Trust Center 20 januari 2020*

Betrek de industrie bij Europese cybersecurity regelgeving

Het aantal Internet of Things apparaten (IoT apparatuur zoals machines, sensoren en communicatieapparatuur) neemt snel toe. Het wordt daarom urgenter om de digitale veiligheid te versterken. Binnen de technologische industrie resulteert het toepassen van IoT apparatuur in nieuwe inzichten en businessmodellen zoals servitization (het bieden van een service gekoppeld aan een product). FME pleit ervoor dat de Nederlandse overheid aansluiting zoekt bij Europese trajecten en stelt voor de volgende randvoorwaarden op te nemen in de Roadmap Digitaal Veilige Hard- en Software.

1. Cybersecurity eisen voor veilige hard- en software moeten op minimaal Europees niveau worden geregeld. Zorg daarbij dat Europese standaarden en normen op één lijn zijn met mondiale standaarden die internationaal worden gebruikt zoals ISO/IEC 62443 en ISO/IEC 27034.
2. Het Europese certificeringschema moet in samenspraak met de technologische industrie worden opgesteld. Dit moet gebeuren op basis van een risk-based approach in het gebruik van het product waarbij certificatieniveaus worden bepaald naar product en het type toepassing.
3. Bij een aanvaardbaar risico moet zelfcertificering de standaard zijn hetgeen vergelijkbaar is met de werking van andere productrichtlijnen.

FME is het eens dat de Nederlandse overheid pleit voor de bundeling en harmonisatie van bestaande initiatieven binnen Europese trajecten, zoals de Cybersecurity Act. Het bedrijfsleven moet veel beter worden betrokken bij de EU trajecten. FME vraagt de Tweede Kamer er bij de staatssecretaris op aan te dringen dit actief in te brengen bij de werkgroepen van de Europese Commissie.

Nederland moet bouwen aan open dataplatformen

Belangrijke grondstof van de digitale transformatie zijn data. Met deze data wordt intelligentie gecreëerd om beter in te spelen op klanten, medewerkers efficiënter te ondersteunen, de dagelijkse werking te optimaliseren en uiteindelijk ook het businessmodel te veranderen. Bedrijven binnen de technologische industrie verzamelen en bewaren steeds meer relevante data. FME heeft begin 2019 het Platform 'AI for Industry' opgericht om het gebruik van data en kunstmatige intelligentie (KI) te stimuleren binnen de industrie. Want door meer data gedreven te werken zijn bedrijven meer toekomstbestendig. FME wil op de volgende manier datadelen stimuleren:

1. Nederland moet een open dataplatform hebben waar bedrijven en burgers data kunnen delen en kunstmatige intelligentie kunnen trainen. Openheid en toegankelijkheid zijn belangrijke criteria voor een open dataplatform. Bundel daarbij de krachten van de Datadeelcoalitie, Nederlandse AI Coalitie en Smart Industry om een open dataplatform te bouwen. Veel Europese landen zijn uiterst kritisch over de afhankelijkheid van Europa bij belangrijke digitale technologieën zoals cloud computing. Er is geen Europese cloud waardoor burgers en bedrijven gedwongen zijn data bij veelal Amerikaanse bedrijven onder te brengen. GAIA-X is bedoeld om een Europees alternatief te bieden. Het is geen cloud, maar een data-infrastructuur waarbij het woord 'vertrouwen' centraal staat. Internationaal werken Duitsland en Frankrijk aan het dataplatform GAIA-X. De technologische industrie wil aan dit project meewerken als alternatief voor de technologische afhankelijkheid van derde partijen. FME vraagt de overheid om dit initiatief te steunen en zich als innovatiepartner aan te sluiten bij het GAIA-X project.

2. Data delen moet op basis van onderling vertrouwen gebeuren en niet worden verplicht. Binnen de technologische industrie is relevante industriële data vaak een integraal onderdeel van het intellectueel eigendom en bedrijfsgeheimen. FME is het eens met de gekozen basisprincipes uit de ‘Nederlandse visie op datadeling tussen bedrijven’³.

FME roept het kabinet op om bestaande data ecosystemen te bundelen om zo een open dataplatform te realiseren. Toegankelijkheid en data delen op vrijwillige basis zijn de standaard. Op Europees niveau moet Nederland zich aansluiten bij het project GAIA-X.

Continu bezig zijn met Nederland Digitaal

In 2019 is er ‘digitaal’ veel gebeurd. De Nederlandse Digitaliseringsstrategie is doorontwikkeld en de eerste Conferentie Nederland Digitaal, het Strategisch Actieplan AI en de Nationale AI coalitie zijn een feit. FME onderstreept de noodzaak dat het onderwerp digitalisering nu op de agenda staat en dat de ministeries zoeken naar synergie binnen dit beleidsdossier. Digitaliseren is een continu proces en het is belangrijk dat de politiek in gesprek blijft met het bedrijfsleven en de Tweede Kamer hierover debatteert. Dit debat moet ook op Europees niveau plaatsvinden en gaan over alle digitale technologieën die van invloed zijn op onze maatschappij en economie. Zo houden de overheid en bedrijfsleven grip op de digitalisering en impact op de groeistrategie van Nederland.

Ter afsluiting

FME is graag bereid om het bovenstaande schriftelijk of mondeling nader toe te lichten. Daarvoor kunt u contact opnemen met Jeroen Neefs, PA-adviseur (jeroen.neefs@fme.nl of 06 – 53158493).

Vriendelijke groet,

Ineke Dezentjé Hamming-Bluemink
Voorzitter FME

³ Kamerbrief ‘Nederlandse visie op datadelen tussen bedrijven’ d.d. 20 februari 2019